

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Pedagogická fakulta
Katedra biologie a environmentálních studií

Posudek vedoucího diplomové práce

Předložila studentka: Bc. Radka Ondrová

Název: Využití pitev bezobratlých živočichů ve výuce biologie na středních školách

Vedoucí práce: RNDr. Jan Mourek, Ph.D.

Radka Ondrová se ve své diplomové práci věnovala třem hlavním tématům, která zpravovala na velmi vysoké úrovni.

- Vytvořila podrobné návody na provedení pitev čtyř modelových bezobratlých živočichů – škeble, pakobylky, chrousta (resp. zlatohlávka) a ježovky.
- Provedla detailní analýzu zařazení informací o anatomii použitých modelových bezobratlých v učebnicích přírodopisu a biologie pro základní a střední školy.
- Zpracovala poměrně rozsáhlý dotazníkový prozkum zaměřený na postoje žáků vybraného gymnázia k zařazování pitevních cvičení do výuky.

Radka v diplomové práci navázala na svou práci bakalářskou, ve které obdobným způsobem zpracovala návody na pitvu škrkavky, žížaly, hlemýžďe, švába a raka. Spojením obou prací vznikl ucelený atlas pitevních cvičení ze zoologie bezobratlých, který zahrnuje běžně pitvané zástupce i rozšiřující náměty pro pokročilé. Tento atlas je k práci přiložen ve dvou verzích – v PDF a v podobě velmi zdařilých webových stránek. Všechny návody obsahují autorčiny vlastní kvalitní fotografie, na kterých jsou podrobně a názorně zdokumentovány všechny fáze pitvy. Chtěl bych ocenit Radčinu preciznost a zručnost při provádění pitev i při pořizování fotodokumentace.

Vytvořený pitevní atlas podle mého názoru ocení učitelé v praxi i studenti biologických oborů na pedagogických a přírodovědeckých fakultách při přípravě na zkoušky a zápočty. Pro přímé využití atlasu ve výuce na středních školách by ale bylo podle mého názoru nutné návody zjednodušit, především kvůli velkému množství odborných anatomických termínů. Všechny termíny jsou sice vysvětleny v připojeném slovníčku, ale zdaleka ne se všemi je nutné žáky zatěžovat. V každém případě se jedná o velmi kvalitní metodický podklad pro učitele biologie. Webovou stránku plánujeme po nutných korekturách a drobných úpravách zveřejnit a připojit ke stránkám naší katedry. Bude například nutné aktualizovat hygienická a bezpečnostní doporučení k pitvě škrkavky prasečí, vzhledem k tomu, že bylo nově zjištěno, že se jedná o potenciálního lidského parazita, respektive pouze o sub-populaci škrkavky lidské.

Rešerše učebnic je zpracovaná velmi přehledně a doplněná podrobnými tabulkami. Stručný výtah z této rešerše by bylo vhodné ji publikovat například v časopise Biologie-Chemie-Zeměpis.

Dotazníkový průzkum postojů žáků k pitvám ve výuce Radka realizovala na vybraném gymnáziu na jižní Moravě, kde také absolvovala pedagogické praxe. Díky dobré spolupráci se školou se jí podařilo získat poměrně velký soubor respondentů. Cenné je, že průzkum pokrývá všechny ročníky čtyřletého gymnázia. Výsledky průzkumu jsou zajímavé a odpovídajícím způsobem statisticky vyhodnocené a diskutované. Oceňuji, že Radka v diskusi srovnává své výsledky se solidním počtem původních cizojazyčných prací a review. Přestože byl průzkum proveden pouze na jednom gymnáziu, bylo by vhodné jej publikovat jako kratší vědecký článek a v budoucnu na něj navázat ve větším rozsahu. Určitým nedostatkem, který omezuje možnosti interpretace získaných dat je, že se Radce nepodařilo získat dotazníky od vyučujících biologie všech tříd, ve kterých zadávala dotazníky žakovské.

Detailní zhodnocení formálních, stylistických i obsahových nedostatků této práce přenechávám oponentce.

Závěr

S diplomovou prací Radky Ondrové jsem spokojen. Podle mého názoru splňuje podmínky úspěšné obhajoby. Práci jednoznačně **doporučuji k přijetí a navrhuji hodnocení výborně.**

V Praze, 7. ledna 2013

RNDr. Jan Mourek, Ph.D.